

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/5/2019
Identifikačné číslo spisu:	5810206211
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:5810206211.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne G. D., bývajúcej v R., zastúpenej Mgr. Igorom Paliderom, advokátom, so sídlom v Zubrohlave 215, proti žalovanej Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Prahe, Templova 747, zastúpená Mgr. Jánom Brandisom, o zaplatenie 14 836,74 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 7C/170/2010, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. februára 2017 sp. zn. 5Co/322/2016, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline z 28. februára 2017 sp. zn. 5Co/322/2016 vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na Okresnom súde Námestovo (ďalej ako „súd prvej inštancie“) po viacerých čiastočných späťvzatiach žaloby domáhala, aby súd prvej inštancie (pôvodných) žalovaných 1/ a 2/ zaviazal zaplatiť žalobkyni 15 697,07 eur s úrokom z omeškania 9 % ročne zo sumy 7 702,16 eur od 1. júna 2011 do zaplatenia, zo sumy 2 398,75 eur od 30. augusta 2012 do zaplatenia, zo sumy 5 000 eur od 1. decembra 2010 do zaplatenia, zo sumy 230,07 eur od 1. januára 2011 do zaplatenia a zo sumy 253,91 eur od 20. septembra 2013 do zaplatenia, pričom plnením jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť plniť druhému žalovanému. Žalobkyňa svoju žalobu odôvodnila tým, že žalovaný 1/ bol rozsudkom Okresného súdu Námestovo č. k. 6T/69/2009-192 z 23. júla 2009 právoplatne uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví, ktorým spôsobil žalobkyni ťažkú ujmu na zdraví. Žalobkyňa si uplatnila ako nárok na náhradu škody, ku ktorej došlo trestným činom žalovaným 1/, jednotlivé čiastkové nároky uvedené v žalobnom návrhu.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 18. apríla 2016 č. k. 7C/170/2010-445 rozhodol vo výroku I., že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 5 694,74 eur s úrokom z omeškania 8,25 % ročne od 4. júna 2011 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo výroku II. súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol a vo výroku III. rozhodol, že o trovách konania rozhodne súd osobitným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že rozsudkom z 20. mája 2015 č. k. 7C/170/2010-386 súd žalobu voči (pôvodnému) žalovanému 1/ zamietol, žalovaného 2/ zaviazal zaplatiť žalobkyni 860,33 eur s úrokom z omeškania 8,25 % ročne zo sumy 826,02 eur od 4.

júna 2011 do zaplattenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania vyhradil na osobitné uznesenie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Na odvolanie žalobkyne odvolací súd rozhodol, že rozsudok v časti, v ktorej súd žalobu voči žalovanému 1/ zamietol potvrdil, výrok II., ktorým súd uložil žalovanému 2/ zaplatiť žalobkyni 860,33 eur s úrokom z omeškania 8,25 % ročne zo sumy 826,02 eur od 4. júna 2011 do zaplattenia potvrdil a vo výrokovej časti III. rozsudku, v ktorej súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol, rozsudok zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V nadväznosti na predchádzajúce rozhodnutia súd prvej inštancie v o vzťahu k amortizácii osobného motorového vozidla dôvodil, že pri vykonávaní ciest na ošetrovanie, vyšetrenie a rehabilitácie, ktoré žalobkyňa absolvovala s liečením po úraze, odvolací súd zaujal názor, že žalobkyni patria náklady na amortizáciu, nakoľko ide o účelne vynaložené náklady v súvislosti s liečením, avšak v otázke výšky týchto nákladov chýba právna úprava, ktorú by bolo možné aplikovať. Vzhľadom na to, súd postupoval podľa § 136 O.s.p., kedy súd výšku určí podľa svojej úvahy. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa žiadala za predmetné cesty za opotrebenie motorového vozidla náhradu vo výške 0,183 eur za kilometer. Žalovaná zaujala názor, že je možné akceptovať amortizáciu vo výške 0,02 eur za kilometer, ktorú počíta poisťovňa pri náhradnom vozidle. Súd prvej inštancie tak priznal žalobkyni za prejazdených 3 844 km na cestách na ošetrovanie, vyšetrenie a rehabilitácie náhradu vo výške 633,11 eur. Súd prvej inštancie v rámci svojej úvahy konštatoval, že výsledok úvahy súdu má byť výška náhrady v rozmedzí predstáv účastníkov, pričom napriek tomu, že analogicky síce nemožno použiť zákon o cestovných náhradách, ale výška náhrady za použitie motorového vozidla pri pracovných cestách môže slúžiť ako významná pomôcka. Súd prvej inštancie uviedol, že výška náhrady za opotrebovanie vozidla podľa vykonávacieho predpisu k zákonu o cestovných náhradách vychádza z odborných technických údajov týkajúcich sa opotrebovania vozidiel a preto niet dôvodu, aby sa od nej súd podstatne odchýlil. Súd prvej inštancie tak určil výšku tejto náhrady o 10 % nižšiu, než podľa zákona o cestovných náhradách. Vo vzťahu k žalobkyňou uplatnenej nemajetkovej ujme vo výške 5 000 eur súd uviedol, že vzhľadom na to, že je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a ako vzhľadom na to, že z vykonaného dokazovania je nepochybné, že operácie, ktorým sa podrobila žalobkyňa a následné rehabilitácie značne znížili kvalitu života a to aj vo sfére jej osobného života, vrátane jej voľnočasových aktivít a rodinného života. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie tak konštatoval, že výšku nemajetkovej ujmy 5 000 eur nepovažuje vzhľadom na poškodenie zdravia za neprimerane vysokú. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že žalovaná sa dostala do omeškania s plnením peňažného záväzku, preto ju súd zaviazal na zaplattenie úroku z omeškania vo výške 8,25 % ročne. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala žalobkyňa odvolanie. Krajský súd v Žiline (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 28. februára 2017 sp. zn. 5Co/322/2016 vo výroku I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku II., v ktorej okresný súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Vo výroku II. rozhodol, že v ostatných častiach ponecháva rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý a vo výroku III. rozhodol, že žalovanej priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, spisového materiálu a po vyhodnotení toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania strany, svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že vzhľadom na to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci a potom, čo dospel k skutkovým záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, sa v zmysle § 387 ods. 2 CSP odvolací súd obmedzil len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Odvolací súd uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá zákonným požiadavkám, a že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania a citoval právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne závery. Na záver odvolací súd uviedol, že vzhľadom na to, že sa po doplnení dokazovania súd prvej inštancie riadil právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý vyslovil v rozhodnutí z 26. januára 2016 sp. zn. 5Co/469/2015, odvolanie žalobkyne považuje za neopodstatnené. Ďalej odvolací súd konštatoval, že v predmetnom spore mala úspech v konaní žalovaná, preto odvolací súd priznal žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej ako „dovolateľka“) dovolanie. Svoje dovolanie odôvodnila poukazom na § 420 písm. f/ CSP. Dovolateľka v dovolaní namietala, že sa nestotožňuje s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý len prevzal právne závery súdu prvej inštancie a nevenoval náležitú pozornosť odvolacím dôvodom. Dovolateľka uviedla, že z obsahu upraveného žalobného návrhu po poslednej zmene žaloby vyplývalo, že si uplatnila amortizáciu za

celkom 10 336 km + 768 km, spolu 11 104 km za vykonané jazdy svojím motorovým vozidlom na ošetrovanie a rehabilitácie. Dovolateľka uviedla, že v súdnom konaní jej však bola súdom prvej inštancie priznaná náhrada za amortizáciu motorového vozidla len za 3 844 km a to v rozsahu 633,11 eur, pričom v odôvodnení rozsudku nebolo konkretizované prečo išlo o náhradu len za 3 844 km. Dovolateľka ďalej uviedla, že odvolanie rovnako smerovalo aj voči zníženiu náhrady o 10 %, oproti sadzbe podľa zákona o cestovných náhradách, pričom súd prvej inštancie svoje rozhodnutie oprel o úvahu, podľa ktorej priznal náhradu o 10 % nižšiu, aká by mala prislúchať podľa uvedeného zákona. Dovolateľka konštatovala, že tak súd prvej inštancie ako aj odvolací súd nedali odpoveď na ani jeden z dvoch odvolacích dôvodov a doteraz nie je zrejmé, prečo z najazdených a v žalobe uplatnených 11 104 km bola priznaná náhrada za 3 844 km a nebola priznaná náhrada za zvyšných a uplatnených 7 260 km. Dovolateľka konštatovala, že takýmto postupom odvolacieho súdu bolo porušené ústavné právo na spravodlivý súdny proces, ktorého súčasťou je aj právo na primerané a náležité zdôvodnenie súdneho rozhodnutia. Dovolateľka tak uviedla, že podľa jej názoru odvolací súd v danom prípade pochybil, keď bez bližšieho odôvodnenia nepriznal nárok na uplatnenú amortizáciu za najazdených 11 104 km vlastným motorovým vozidlom a nezaoberal sa ani otázkou zníženia náhrady za amortizáciu vozidla o 10 %. Dovolateľka je tak toho názoru, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v tejto časti je nepreskúmateľné, nakoľko v ňom nie je uvedené, prečo napriek totožnej sile dôkazov a počte najazdených km na ošetrovanie, bolo v tejto časti žalobe vyhovie len čiastočne a to len za najazdených 3 844 km. Uvedený počet km bol uplatnený v pôvodnej žalobe a neskôr sa počas konania navýšil na 11 104 km a bol preukázaný listinnými dôkazmi. Z uvedených 11 104 km tak vznikol dovolateľke nárok podľa zákona o cestovných náhradách za amortizáciu v sume 2 032 eur, a podľa úvahy súdu so znížením o 10 % na amortizáciu v sume 1 828,80 eur. Dovolateľka na podporu svojho tvrdenia poukázala na judikatúru Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 119/03-30 a II. ÚS 675/2014-40. Na záver uviedla, že nakoľko považuje odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu za arbitrárne, navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

6. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP) a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania, resp. predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie dovolaním napadnúť (úspešne). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7.1. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.2. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolateľka v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP.

9. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka namietala, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne.

10. V súvislosti s touto námietkou dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

11. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

12. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, táto skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“.

13. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou znátočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu takej intenzity, ktorá odôvodňuje aplikáciu (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016 a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania v prejednávanej veci. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v tom, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočným spôsobom nezaoberal odvolacou argumentáciou dovolateľky, ktorá si vyžadovala špecifickú odpoveď a ktorá mohla mať eventúálne zásadný význam pre rozhodnutie vo veci. Dovolateľka v danom prípade v dovolaní namietala, že odvolací súd pochybil, keď po pripustení zmeny žaloby uznesením súdu prvej inštancie zo 7. septembra 2012 č. k. 7C/170/2010-205 a uznesením z 27. septembra 2013 č. k. 7C/170/2010-268 bez bližšieho odôvodnenia sa v zmysle § 387 ods. 1 CSP v plnom rozsahu stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie a nepriznal dovolateľke nárok na uplatnenú amortizáciu za najazdených 11 104 km vlastným motorovým vozidlom a nezaoberal sa ani otázkou zníženia náhrady za amortizáciu vozidla o 10 %. Čo sa týka amortizácie súd prvej inštancie síce na jednej strane bez výhrady priznal dovolateľke amortizáciu osobného motorového vozidla pri vykonávaní ciest na ošetrovania, vyšetrenia a rehabilitácie, ktoré absolvovala v súvislosti s

liečením po úraze a zaujal stanovisko, že uvedená amortizácia je dôvodná a v konečnom dôsledku ustálil amortizáciu vo výške 0,02 eur za kilometer, s čím sa v plnom rozsahu stotožnil aj odvolací súd, avšak súd prvej inštancie tak priznal dovolateľke amortizáciu za prejazdených 3 844 km náhradu vo výške 633,11 eur. Súd prvej inštancie však bez ďalšieho uvedený počet prejazdených km bližšie nekonkretizoval a neodôvodňoval. Čo sa týka uvedenej výšky náhrady súd postupoval v rámci svojej úvahy podľa § 136 O.s.p. a určil výšku tejto náhrady o 10 % nižšiu ako podľa zákona o cestovných náhradách. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že tak súd prvej inštancie ako aj odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne neodôvodnili priznaných iba 3 844 prejazdených km ako aj zníženie výšky tejto náhrady o 10 %. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené uvádza, že vzhľadom na to, že písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu ide o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP. Preto dovolací súd poukazuje na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je z tohto dôvodu nedostatočné a nepreskúmateľné.

14. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil rozsudok Krajského súdu v Žiline z 28. februára 2017 sp. zn. 5Co/322/2016 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.